

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s poštno na dan, za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Kuročina za Nemčijo 6 K, za druge tvenavertne države 8 K. Kdaj boji sam pač, plača na leto samo 2 K. Kuročina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Delavski „katoliški tiskovni društvo“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stane 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 6. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 6, sprejema naročila, izdane in reklamacije. — Za tiskarstvo se plačuje od vsakega petkovca za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za tretkrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Izdani se sprejemajo do kraja jutraj. — Recepte reklamacije se pošiljajo preko.

Liberalni učitelji in krščanski nauk.

Splošno je že znano, da imajo liberalne stranke v svojem načrtu ločitev cerkve od države, svobodno, to je brezversko šolo, da hočejo ločitev šole od cerkve, krščanski nauk in kateheta iz šole. Znano je pa tudi, da je naše učiteljstvo po večini liberalnim strankam in da je njih glavna opora. Znano je, da je ogromna večina učiteljstva napredna, to je liberalna, pravi njih lastno politično glasilo „Učiteljski Tovariš“ (1. nov., št. 44). Ni nobene moči več, da bi zastavila napredno misel, ki se z elementarno silo širi med učiteljstvom („Uč. Tov.“ 30. avg., št. 35). Radujem se, ker se širi napredna, svobodna misel (to je protiverska), je pisal nadučitelj Korbar v „Slov. Narodu“ (10. avg., št. 184).

Na shodu liberalnih dijakov v Celju dne 6.—8. septembra, kjer je bilo udeleženo tudi učiteljstvo, in se je sprejela resolucija za ločitev cerkve od šole, je znani liberalni učitelj Kveder iz St. Jurija ob juž. žel. po govoru o ločitvi šole od cerkve izjavil, da ga veseli krepko sodelovanje dijaštva in učiteljstva v tem tako perečem šolskem vprašanju. In dr. Kukovec je tedaj izjavil, da se bo Narodna stranka odločno bojevala proti vsem tistim poskusom Kmečke zveze, ki hočejo nadomestiti obstoječi šolski (za kateheta in krščanski nauk sicer zelo neugodni) zakon z reakcionarno (versko) šolsko postavo („Slovenski Narod“ 11. sept., št. 210). In izmed vseh stanov je učiteljstvo najbolj zastopano in uslužbeno tudi v naši liberalni stranki.

Kako resno deluje liberalno učiteljstvo na to, da bi izginili krščanski nauk in kateheta iz šole, izpričuje članek v „Slov. Nar.“ z dne 29. oktobra, št. 251., ponatisnjen v „Uč. Tov.“, 1. novembra, št. 44., vsekakor iz peresa učitelja, naslovljen „Boj učiteljstva“: 1. Ako je ljudska šola državna last, naj jo opravljajo lajki (neduhovniki), ne pa duhovniki (tudi ne kot kateheta?). Tako je pri pošti, pri železnici itd., tako mora biti tudi pri šoli.

Za naše šolstvo zahtevamo avtonomijo, da si ga uredimo (! kar sami!) tako, kot je za napredek in prosveto našega naroda potrebno („Uč. Tov.“ 6. sept., št. 36), to je po svoji liberalni pameti, ker druge tako nimajo. Gospodar v šoli mora biti šol-

ski voditelj in nihče drugi (tudi stariši otrok ne!?) („Uč. Tov.“ 25. okt., št. 43.).

2. Ko so v prejšnjih časih učili duhovniki krščanski nauk, so ga učili javno v cerkvah, kakor ga še sedaj med beneškimi Slovenci (in po vsem Italijanskem in Francoskem, kjer so iz šole pregnani!). Ko so pa ustanavljali šole po deželi, so pa duhovniki zapuščali cerkev in šli v šolo učiti krščanski nauk. (Saj so jih sami ustanovili!) To pa je zlo. (Po katerem pravilu vzgojeslovja neki!? Ali je šola le za manj važne predmete, najvažnejši, krščanski nauk, pa se ven pobere?!). Dva petelina na dvorišču! (Duhovita primera! Že vedo, komu so podobni.) Kaj storiti? Duhovniki nazaj v cerkve, zlasti na deželi! (Kristjani, ali slišite?) Imajo čas, (kdaj pa, če so otroci cele dneve v šoli!?) in cerkve so lepe. Tam naj uče krščanski nauk. Svetni predmeti pa naj se uče v šoli brez duhovniškega vmešavanja. Dokler pa se tega ne izvede z vso odločnostjo, ne bo miru!

Torej neprestano rovanje zoper krščanski nauk in kateheta! Pa še boste vedno trdili, da niste proti veri, da ste dobri kristjani! Predrznite se dovolj. Ali boste zopet trdili, da duhovnik kali mir, ko se poteguje za pravice katoliških otrok?

Ta članek pove dovolj jasno namene in cilje liberalnih učiteljev in njih pristašev, zaveznikov v Narodni stranki.

Kako pa že delajo? Smešijo in napadajo in blatijo šolske sestre po šolah Ciril-Metodove družbe, in jih že skušajo izriniti, učitelje in učiteljice iz Kranjskega in Gorice, ki so se zbrali v Slomškovi zvezi pod krščanskim praporom, smešijo, preganjajo, imenujejo jih izdajavce, krivoprisežnike. Moramo vsa slomškarska individua (bitja) družabno bojkotirati brez parda. Tiste učiteljice, ki so v tej zarotniški (!) družbi, je treba prezirati, da se jim pokaže, da zaničujemo nazadnjaške cerkvene miši. Slomškarji so duševni analfabetje (nevedneži), ki so za izobraženo družbo zavržljivi. Ko dobimo v prikliki imenik teh ljudi, ga priobčimo, da bodo izobraženci poznali te duševne reveže („Slov. Narod“ 12. sept., št. 211.).

To je že zbesnela strahovlada! Torej niti tega ne dopuste učitelju, da bi bil krščanski! To je že skrajna ne samo brezverska, ampak protiverska surovost in zbesnelost! Potem pa še govore o svobodnem prepričanju, ko drugih svobodno, krščansko

prepričanje zatirajo s podlo silo! Protiverska zagrizenost, kakor na Francoskem! Pa še trdijo in še bodo trdili, da so poštene kristjani!

Pa če se kristjan, navrh še učitelj, norčuje iz blagoslova („Uč. Tov.“ 1. nov., št. 44.), če se zgraža nad tem, če škof določi, da je za vso šolsko mladino ob nedeljah in praznikih maša obvezna („Uč. Tov.“ 27. sept., št. 39.), če more v svoji neumnosti trditi, da je krščanski križ ostanek kolesa, znamenja paganskega solnčnega boga („Uč. Tov.“ 8. nov., št. 45.), če ne moli, pa ne hodi k službi božji ter leta in leta ne prejme sv. zakramentov, tako človeče bo vsak šolarček imel za brezverca. Liberalni učitelji, v verskih rečeh nimate nikakih ekstra pravic in ekstra postav!

Ti pa, katoliško ljudstvo, ali boš dopustilo, da bi liberalni učitelji metali vaše katehete iz šole, da bi jemali vašim otrokom krščanski nauk in jih pehali v brezverstvo, kakor se zgodi na Francoskem? Ljudstvo katoliško, ali ne boš govorilo s temi predrzneži odločne besede in začelo — pometati?

Proti veri in duhovnikom.

Dr. Kukovec, vodja liberalne stranke, vedno trdi, da ni proti veri in duhovnikom. To je trdil tudi dne 3. novembra t. l. na shodu Narodne stranke. Toda v istem govoru je izjavil: „Politični razvoj pa je danes tako daleč, da so se duhovi ločili, svetovno-nazorni boj je dokončan.“

V našem slučaju je le krščanski svetovni nazor in nekrščanski svetovni nazor. In glede tega pravi dr. Kukovec, da so se duhovi že ločili v krščanski in nekrščanski svetovni nazor. Dr. Kukovec in njegova stranka ima vsekakor nekrščanski svetovni nazor in mora biti proti veri in duhovnikom.

Drugače so Narodni strankarji le hinavci in klaverni naprednjaki, pač nazadnjaki s primerom na naprednjaštvo prostomislecev v Pragi, ki jih liberalci tako hvalisajo. Tam so pa klicali prostomisleci: Dol z vsako vero, ven s kateheta iz šol! Liberalna stranka na Kranjskem tudi zahteva vere prosto šolo in razporoko. Dr. Kukovec še nikdar ni obsodil teh naprednjakov, saj hoče njegova stranka biti napredna, ker pravi: Vse napredno misleče ob-

Podlistek.

Na Miklavževo.

Parna piščalka s svojim zategnjenim piskanjem je naznanila delavcem opoldanski odmor. Vse je hitelo preko tvorniškega dvorišča, da se okrepeča. Delavca Jenkota ustavi deček:

Vratar je naročil, da pridite k njemu, ima za vas zabojček.

Za me, čudi se ogovorjeni, najbrž bode to pomota.

Za vas, trdi deček. Naročeval mi je: reci delavcu Jenkotu iz petega oddelka, in tam ste vendar vi.

Z nezaupnim smehljajem je potrkal Jenko na vratarjeva vrata.

Le vstopite, le, pozdravlja vratar, tu je nekaj za vas. Sv. Miklavž se vas je spomnil že dopoldne, in hodil bo še le zvečer. Tudi pismo je tu.

Jenko, od pričakovanja razburjen, seže po pismu in nenadno vzklikne:

Od njega je — od Rudolfa — po tolikih letih. Vratar, opazujoč njegovo kretanje, de:

Ali vas je iznenadilo, kaj ne? Meni tudi. Se verjeti nisem hotel, ko je pismoša prinesel zabojček z igračami. Poglejte, da tu tako stoji. Nekdo se je spomnil otrok revnega strojevodje in jim pošilja Miklavža.

Od brata z Dunaja je, pojasni Jenko.

Gotovo se mu bolje godi nego vam, da more dati taka darila. Pa kaj vam je, da se ves tresetete, ali vas je pismo tako ganilo?

Nate, sami berite; sesti moram, noge se mi tresejo.

Vratar nastavi očala in bere:

Ljubi brat!

Gotovo se boš čudil, da se čez toliko let oglasim. Ako se spominjaš moje nemirne, mlade krvi, verjel boš, da sem v teku let, kar sem šel od doma, prehodil lep kos sveta. Povsod se mi je godilo dokaj dobro, le nekaj me je bolelo, da sem s svojim odhodom vžalil stariše, in jih ne morem več prositi za odpustanje.

Pred petimi leti sem prišel na Dunaj, in dobivši dobro službo, sem se oženil. Moja žena je iz precej premožne hiše, in dasi Nemka, je zelo dobra in darežljiva.

Ona me je spomnila starišev in doma, da na skušam popraviti, kar sem s svojo lahkomišljenostjo zagrešil. Na moje vprašanje v rojstni vasi dobim odgovor, da je hišo požar vpepelil, oče in mati da sta umrla in ti, da si šel po svetu in nikdo ne ve kam.

Cesto sem mislil, kako ti gre, kje si, a zaman — dokler ni pomagal žalosten dogodek. Imela sva dva otroke, dečka in deklico, oba nama je vzela vratica. Ko ju nesejo iz hiše, slišim za seboj glas dekle, ki je v hiši služila: Škoda lepih otrok. Vselej, kadar sem ju videla, sem se spomnila stare matere, ki pestuje ravno take otroke nekega vdovca. Piše se Jenko.

Po pogrebu vprašam dekleta in zvem, da je govorila o tebi in tvojih otrocih.

Da pošiljatev o pravem času pride, pošljem jo v tovarno. Igrače so namenjene mojim otrokom, ali Bog je obrnil drugače. Razdeli jih, kakor hočeš. Slotak, ki ga najdeš na dnu zabojčka, je tvoj

Miklavž. Napiši mi veliko o sebi, pokojni ženi in otrocih, in kadarkoli ti bo kaj primanjkovalo, obrni se na me, svojega brata. Moja žena te srčno pozdravlja in te v poletju z družino pričakuje. Tako bo preje pozabila. Tebe in otroke v duhu objema in poljublja.

Tvoj brat

Rudolf.

Vratar zganivši pismo je pokimal s svojo sivo glavo:

No, glejte, kadar je stiska najhujša, je pomoč božja najbližja. Zdaj boste živeli drugače.

Morda se nikdar ni Jenko tako hitel domov, kakor isti večer, nesoč bratovo darilo v rokah. V duhu je že gledal veselje otrok, mraza ni čutil skozi tanko suknjico.

Ženina bolezen je vzela privarčevane novce, kar ni bilo neizogibno potrebno je poprodal in še dolgove napravil. In še ni bilo pomoči. Pol leta je že, odkar je umrla in tedenska poplačila, vestno odrajavana, še niso poravnana.

Ali zdaj bo drugače. Plačal bo, boljše stanovanje si bo najel. Otroci ne bodo zmrzovali v cunjah, toplo jih bo oblekel. Poiskal bo pošteno ženo, da mu bo gospodinjstvo vodila.

Ti načrti so mu pot prikrajšali tako, da je bil naenkrat doma.

Sosedova stara mati je varovala njegove štiri otroke. Pridni so bili, ubogljivi, mirni. Morda je vplivala na nje dolga bolezen materina, morda je to ona izprosila pri Bogu v nebesih.

Demov prišel, je skril Jenko svoj zabojček v temni kuhinji in stopil kotrokom in potem vsakega poljubil.

šinstvo je v naši organizaciji. V Celju se je dr. Fermevc v imenu odvetniških kandidatov tudi izjavil za razporoko. Pri vsem tem pa še dr. Kukovec pravi, da ni proti veri in duhovnikom.

Kako dr. Kukovec ni proti veri in duhovnikom, se razvidi tudi iz članka v „Narod. Listu“: „Stališče nasproti družbi sv. Mohorja.“ Urednik Spindler udriha po družbi sv. Mohorja, ker zasleduje cerkvene in le v majhni meri narodne svrhe. Verskih ali cerkvenih svrh torej Kukovecova stranka ne mara. Če bi tudi res bilo, da bi delala družba sv. Mohorja bolj v cerkvene svrhe, kje pa so te svrhe škodovala slovenski narodnosti? Le krepka vernost ohrani slovenski narod. Vzemite mu vero, in uničili ste slovenski narod!

Isti članek govori o izdajstvu slovenskega duhovništva neizvzema koroškega. Slovensko duhovništvo je oni šinitelj, ki je ohranil slovensko narodnost, in zdaj se govori o izdajstvu! Naj koroško duhovništvo v resnici izda svojo narodnost in pusti narodno delo med ljudstvom, v par letih ni več Slovencev na Koroškem.

In dr. Kukovec ni proti duhovnikom! V istem članku se pa govori o duhovnikih kot o črnih izdajalskih čelih, o klerikalni ničvrednosti, o klerikalni trmi, o trmastih in izdajalskih duhovnikih, ki phajo slovensko dečo v nemška žrela, o duhovniški trmi. Vse te psovke samo v treh stavkih!

G. dr. Kukovec, vi niste proti veri in duhovnikom? To lahko govorite pred svojimi tovariši, naprednjaki; neodvisni ljudje vas bodo kmalu spoznali, kakor tudi vaši somišljeniki vedo, zakaj se delate tako pobožnega. Nastopite javno proti veri, in vaša stranka se razplini!

Državni zbor.

Razprava o podraženju živil se je raztegnila bolj, kakor je bilo pričakovati. Tudi zadnji petek se ni končala, ampak se je še v torek dne 26. t. m. nadaljevala. Nasproti so si zastopniki delavcev in zastopniki kmečkega prebivalstva, vsak del brani svoje stališče in večkrat pride med poslanci do burnih prizorov. Omenili smo že, da je stališče Slovenskega kluba označil v izbornem govoru poslanec Demšar. Pozornost je vzbudil tudi govor češkega kmečkega poslanca Kotlarja, ki je dokazoval, da bi prekomorsko meso bilo nezdavno, zaradi razširjenja kuge nevarno in pa dražje. Draginja živil pač niso krivi kmetje, ampak prekupeci.

V nagodbenem odseku je govoril zadnji petek član Slovenskega kluba koroški poslanec Grafenauer. Razpravljal je o varstvu za živino; nadalje pa je tudi stavil v imenu svojih štajerskih tovarišev dr. Benkoviča in dr. Korošca vprašanje, kaj je storila vlada pri ogrski in hrvaški vladi, da se zgradi nadaljevalna železnica iz Rogatica v mesto Krapina, ter zahteval, da stori pri hrvaški vladi vse korake, ki so potrebne za uravnavo Sotle. Naša deželna in državna uprava sta storili svojo dolžnost, in sedaj je odvisna uravnavo samo še od Hrvatov. Vlada je obljubila, da bo

Stara mama so nam pripovedovali, da deli danes sv. Miklavž pridnim otrokom darila, razlaga najstarejši Francek.

K nam bo težko prišel, ker so ulice preozko in umazane, kožušček bi si umazal in ne ve, katero okno je naše, pomaga mlajša Micika.

Oče ju poboža in de: Če boste pridni, pride tudi sem, mati mu bodo v nebesih povedali, kje da ste.

Ali vidiš, Micika, nadaljuje Francek samozvestno. Rekel sem, da mati ne bodo pozabili in drugi so verjeli, le ti nisi hotela.

Zakurili nam bodete danes, mati, pravi Jenko, da se bo svetnik malo pogrel, kadar nas obišče.

Toplo bomo imeli, toplo, se vasele otroci in Francek vpraša:

Ali ne boste zaspali, boste slišali, oče, kadar potrka na okno? Tudi ne pozabite, da je okno privezano, vrv morate odvezati, mati so rekli, da pride skozi okno.

Le brez skrbi bodi, vse storim, molite lepo za mater, za vse dobre ljudi, ki danes sv. Miklavža k revnim ljudem pošljejo.

Hud mraz je bil ponoči. Burja je nesla sneg in se upirala v slaba okna, da je včasih šipa zaropotala.

Jenkotu v topli sobi je ta godba dopadla. Srečen je zaspal, ko je bil pomislil, kako se bodo otroci drugega jutra darov veselili. A kmalu bi se bilo zgodilo nekaj drugega.

Pred polnočjo sapa poleže. V globoki nočni tišini se oglašijo odmerjeni koraki ponočne straže. Redarja sta bila.

Kaj, tu imajo okno na stečaj odprto; je-li jim tako gorko?

Pri Jenkotu je, opomni drugi, najbrže je veter odprl. Potrkam, da zapre, da mu njegov drobiž ne zmrzne.

Pristopivši bližje k oknu pri svetlobi bližnje ulične svetilke zapazil razporežene štiri male otroške nogavice.

storila svojo dolžnost in da ne bo več treba dolgo čakati na regulacijo Sotle.

Dr. Benkovič in tovariši so stavili vprašanje zaradi pomanjkanja stanovanj za urade v Brežicah ter zaradi osebnih razmer pri breziškem glavarstvu.

Poljski minister Djeđušicki je odstopil in na njegovo mesto je imenovan vitez Abrahamovič. Zadržas nemške obstrukcije je bil Abrahamovič predsednik zbornice ter je s silo krotil nemirneže. Vsled tega so mu naredili socialdemokrati in nemški nacionalci v torek, ko ga je ministrski predsednik Bek predstavil zbornici, hrupen pozdrav. Posebno sta se odlikovala v kričanju vsenemca Malik in Iro ter poljski jud Diamand. Minister Abrahamovič pa je sedel mirno na svojem prostoru ter sprejemal čestitke svojih prijateljev. Dosedaj je bil Abrahamovič načelnik poljskega kluba in Slovenci smo našli v njem vedno dobrega prijatelja, ki je razumel in podpiral naše težnje.

Razne novice.

* **S šole.** V višje plačilne razrede so pomaknjene sledeče šole: Iz II. v I. plačilni razred: Marija Reka, Pernice, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Sobota, Leiteršperg-Karčovina in Pobrežje; iz III. v II. plačilni razred ljudske šole: Brezno, Sv. Primož, Topolšica, Pameče, Zagorje, Trbonje, Marija Brezje, Sv. Jedert, Sv. Katarina, Podgorje, Hum, St. Jurij ob Pesnici, Svičina, Sv. Stefan, Ptujška gora, St. Jurij (rog. okraj), Velka, Dramlje, Cezanjevci, Zibika, Sromlje, Skale, Braslovce, Sv. Duh-Loče, Sv. Benedikt v Slov. gor., Križevci, Kapela, Fram, Hajdina, Središče, Rajhenburg in Črešnjevce. — Stolni vikar č. g. Ivan Markošek je imenovan za kateheta na deški meščanski šoli v Mariboru. — Dovoljenje za moštitev je dobila gđ. Marija Jeran, učiteljica v St. Juriju v Slov. gor., z g. Jurijem Zelenik, učiteljem pri Sv. Vencslu.

* **Pomiloščenje za vojaške begunce.** Dne 2. decembra 1907. se začne 60. leto, odkar vlada cesar Frane Jožef našo Avstrijo. To obletnico je cesar začel obhajati s pomiloščenjem in sicer s pomiloščenjem vojaških begunccev. Posebno velike važnosti je to pomiloščenje za naše rojake v Ameriki, ki se niso iz hudobije, ampak prisiljeni po razmerah, odtegnili vojaški dolžnosti.

* **Napadi na poslanca Roškarja** so sedaj v „Domovini“ in „Narodnem Listu“ na dnevnem redu in sicer ga napadajo, da brani pri tem uskoka Ploja, ki je v političnih krogih izgubil skoraj ves ugled. Človeku se usiljuje vprašanje: Ali se ti napadi ne vrše z odobravanjem Plojev? V „Domovini“ in „Narodnem Listu“ so dopisniki vedno za slogo med našimi in liberalnimi poslanci, toda to so le prazne besede, z dejanji pa delajo proti slogi, kakor kažejo zadnji napadi na naše poslance.

* **„Narodni List“ in laž.** „Nar. List“ piše, da je celjski kapucin pridigal na božji poti pri Laš-

Glej, ubogi otroci, taka revščina in vendar pričakujejo sv. Miklavža. No, čakajte, preden zbudim očeta, ker nimam svojih, podelim vam, da ne boste zastojali čakali, in z desnico seže pod plašč ter takoj za tem polaga v vse štiri nogavice po nekaj malega drobiža.

Ko je to izvršil, potrka na notranje okno, ki se je vsled pritiska samo odprlo.

Jenko, vstanite, zaprite okno.

Nič se ne oglasi iz teme in tišine. Redar porine glavo v sobico in takoj se umakne.

Hitro okolu, pokliči vratarja. Tu se je nekaj zgodilo. Nobenega ne slišim dihati, po smradu so najbrže vsi oamljeni s plini iz peči — če že niso mrtvi.

V enem hipu je bila vsa hiša pokonci. Poklicanemu zdravniku se je posrečilo, vse spraviti k zavesti.

Prvo vprašanje otrok je bilo: Kaj mi je Miklavž prinesel?

Vsi so ginjeni opazovali veselje malih otrok, ko so zagledali darove na mizi. In Jenko je povedal vsem, kako jih je dobil in se potem zahvalil za pomoč.

Malo je manjkalo. Da ni veter okna odprl, ne bila bi nič opazila, pripomni redar.

Ata, recite temu gospodu, da ni odprl veter okna, Francek je prerezal vrvico, da bi k nam sv. Miklavž mogel, ako bi vi zaspali, pove Micika. Ko ste bili z materjo v kuhinji, je šel Francek položiti naše nogavice na okno in je videl, da je še privezano, zato je vrvico s pipcem prerezal. In glejte, svetnik je prišel skozi okno ter še v nogavice denarja dal, kaže jih iznenadenemu očetu.

Pravzaprav morate tedaj sina zahvaliti, da ste se rešili, reče zdravnik, a v taki luknji s tako pečjo ne smete ostati.

Ne ostanem, gospođ, ne! In Jenkov obraz se je zasvetil v zavesti srečnejše prihodnosti, kateri temelj je sv. Miklavž položil.

kem, naj stariši ne pošiljajo otrok v celjsko gimnazijo, ker so učitelji brezverci, in da je radi te priide prišlo manj dijakov v celjsko slovensko gimnazijo. Kaka laž je to, se vidi iz tega, da se je šola na gimnaziji začela 16. septembra, celjski kapucin pa je pridigoval šele 29. septembra. Ali se gospodom okoli Narodne stranke vest oglašja o krivdi nazadovanja slovenske gimnazije v Celju?

* **Zgodovinsko društvo** za Spodnji Štajer je imelo svoj letošnji občni zbor na Ptuj v Narodnem domu. Dr. Turner kot predsednik imenovanega društva pozdravi došle zborovalce, omeni namen Zgodovinskega društva, ki hoče zbuditi in širiti — preko strankarstva — zanimanje in delovanje za zgodovino slovenskega Štajerja, ter da potem besedo že dobro znanemu govorniku tajniku g. dr. Kovačiču iz Maribora. V zelo obširni, a jako zanimivi razpravi nam je g. govornik naslikal temeljito, kakor zna le on, najstarejšo zgodovino mesta Ptuj z zgodovinskim ozadjem tedanjega časa sploh. V nekdanjem Petoviju gleda slavna doba sto in tisoč let na nas, je rekel med drugim govornik. O Slovencih iz najstarejše dobe tukaj ne najdemo pisanih spomenikov, pač pa so premnoge izkopine, ki se nahajajo tako bogato ravno v ptujski okolici, zgovorna priča davne prošlosti in nje življenja. Na te izkopine je treba obračati vso pozornost. Kopalo se je v ta namen posebno na Hajdinu in v Središču. Nemci so izvlekli že veliko množino zgodovinsko dragocenih spomenikov iz tal, mi Slovenci pa leno gledamo, kako tuji raziskujejo našo zemljo; tuji pišejo o nas zgodovino, nas opisujejo kot surove barbare, sužnje ali hlapce, brez domovine, brez zgodovine. In vendar, odkod smo se vzeli, da se nas zdaj ni konec? Torej imamo tudi Slovenci svojo zgodovino. Mi se moramo samo ganiti, tako je navdušeno bodril g. govornik, sami moramo začeti dvigati veliki zaklad izkopin na zgodovinskih tleh, mi si moramo pred vsem ustanoviti veliki narodni muzej. Za to veliko idejo dela Zgodovinsko društvo, ki je že doslej pri svojih tako skromnih močeh storilo velik korak naprej s svojim strokovno zgodovinskim časopisom in mnogimi drugimi publikacijami. Da se omogoči narodni muzej, je Zgodovinsko društvo izdalo lističe, to je „bloke“ po 10 v. Ako vsak zavezen Slovenec štiri leta zaporedoma odkupi vsako leto po 10 lističev, to je, plača 1 K, dobimo v kratkem lep narodni muzej, na katerega bomo štajerski Slovenci lahko ponosni. Koliko denarja potratimo večkrat celo tujcem na hasek. Če tedaj vsak žrtvuje na leto par vinarjev za te lističe, ne bo pač nikogar čevlji žulili. Kdor pa more, naj pristopi kot redni ud k Zgodovinskemu društvu; na leto plača 5 K, ali pa 100 K enkrat za vselej, pa dobi zato brezplačno „Časopis.“ Vneto nam je g. govornik prigovarjal, in to velja vsem štajerskim rodoljubom, da takoj začnemo zbirati za narodni muzej. Pol milijona slovenskih Štajercev bi lahko brez truda, recimo v štirih letih, spravilo skupaj 100.000 K. Kaj storijo v tem oziru drugi narodi, ki imajo v vseh mestih muzeje, Slovenci nimamo še ničesar! Začnimo že vendar enkrat! Zbirajmo stari denar in sploh vse, kar se najde v starih izkopinah. Bil je to izboren in zanimiv govor! Predsednik ptujske čitalnice g. Pollak je sestavil in na tem zboru objavil jako zanimivo razpravo o rimskih izkopinah, ki se najdejo v Ptuj in okolici, zlasti na Hajdinu. G. Pollak, ki je znan kot marljiv in izboren poznavalec izkopin, ima že celo vrsto takih reči vsakomur na ogled. G. dr. Pipuš poroča kot društveni blagajnik o denarnem stanju društva, ki ima sedaj nad 1600 K premoženja, ter priporoča nabavo brošur, ki jih je Zgodovinsko društvo izdalo. K predavanju se je zbrala odlična družba ptujske inteligence, tudi več mariborskih gospodov je prihitelo na Ptuj. Državni poslanec Pišek je bil tudi tukaj. Pogrešali pa smo ptujske okolice; seveda je bil čas predavanja precej neugoden, zlasti za duhovnike. Zgodovinskemu društvu pa želimo: Le čvrsto naprej!

* **S. K. S. Z. v Ptuj.** Danes ima štajerska Krščansko-socialna zveza občni zbor v Ptuj. Zanimanje za shod je bilo veliko in za to je upati, da bo tudi udeležba velika. Sporoča se nam, da se shoda udeležita tudi državna poslanca dr. Benkovič in dr. Korošec.

* **Zaničevalci slovenskega jezika.** V zadnjem času je bilo večkrat slišati pritožbe, kako na Koroškem železniški uradniki in uradnice zaničujejo slovenski jezik. Na slovensko zahtevo popotnikom kratkomalo nočejo dati voznega listeka in eden naših poslancev se je moral radi tega že pritožiti v državnem zboru. Ta koroška manira, kakor je videti, zelo ugaja nekaterim nemško mislečim železniškim uradnikom pri nas na Spodnjem Štajerskem, da bi jo kar posnemali. Pred nekoliko tedni pridem na neko postajo nedaleč od Poljčan. Pred blagajnico je bilo precej ljudi, kmečkih in gosposkih, slovensko in nemško govorečih. Vsi so zahtevali karto seveda v nemščini. Nach Marburg, nach Pettau, nach Vindisch-Fajstrie se je glasilo zaporedoma. Ko pride vrsta name, rečem slovensko: „Na Dunaj.“ A slovenske besede so tako razdražile živce službujočemu uradniku, da je nemirno zamajal z vsem telesom ter je zno zabrnal: A Tunaj, Tunaj! Wien hajst das, aber nit Tunaj! Tako torej! Sredi slovenskega Spodnjega Štajerja se doživi kaj takega! Toda kdo je temu kriv? Kdo redi nadutost takih uslužbencev? Ali ne Slovenci sami, če gonijo in lomijo vedno le slovenski jezik?